

16.09.2019

§ 611

V 25.9.2019, Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran aloite lumen mereen kippaamisen lopettamisesta

HEL 2019-003279 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara ja 16 muuta valtuutettua esittävät, että kaupunki lopettaa lumen kippaamisen mereen. Aloitteen ajankohdan aikaan oli jälleen runsasluminen talvi ja Hernesaaren lumenkaatopaikkaa käytettiin ahkerasti. Lumen mukana mereen työnnetään valtava määrä roskaa, joka sitten likaa Itämeren rantoja. Ensi talvena on pyrittävä kehittämään muu tapa kuin mereen kippaaminen lumen hävittämiseksi.

Aloitteesta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto 20.8.2019. Kaupunginhallitus viittaa lautakunnan lausuntoon ja toteaa seuraavaa: Helsingin kahdeksasta vakinaisesta lumen- vastaanottopaikasta vain Hernesaassa on lupa lumen kaatamiseen mereen. Hernesaaren lumen vastaanottopaikka on merkittävä koko kantakaupungin kannalta. Toimivan kaupunkiliikenteen ja turvallisuuden näkökulmasta

16.09.2019

Hernesaaren lumen mereen kaatamista ei voida kokonaan lopettaa ennen kuin on määritelty sopiva, mahdollisesti lumen sulattamiseen ja puhdistamiseen perustuva tekninen ratkaisu ja investoitu sen käyttöön ottoon. Pääsääntöisesti lumen tuojayritys menettää kaupungin myöntämän lumenkaatopaikan käyttöluvan ellei se noudata ehtoa siitä, että mereen kaadetaan vain puhdasta lunta. Poikkeuksellisissa ja äkillisissä runsaslumisuuksilanteissa mereen on varautumissuunnitelmaan perustuen sallittua kipata myös roskista ja epäpuhtauksista puhdistamatonta lunta, mikä ei pitkällä aikavälillä ole suotavaa. Kaupunkiympäristön toimiala on käynnistänyt innovaatiokilpailun lumenkäsittelyn ympäristövaikutusten vähentämiseksi ja Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa on käynnistetty selvitys lumen kaadon ympäristöluvan tarpeesta. Kaupunginhallitus kiirehtii kaupunkiympäristön toimialalla valmistelussa olevien lumenkäsittelyn periaatteiden tuomista päätettäväksi ja pitää tavoitteena sitä, ettei mereen kipata ainakaan suuria määriä puhdistamatonta lunta edes sinä aikana, kun yleisiä periaatteita ja sopivia uusia innovaatioita ja mahdollisia laitosratkaisuja lumen käsittelyssä valmistellaan.

Kaupunkiympäristölautakunta 20.8.2019 toteaa lausunnossaan seuraavaa: Helsingissä vastaanotetaan keskimääräisenä talvena noin 50 000 kuormaa lunta. Runslumisena talvena tämä määrä voi olla jopa 350 000 kuormaa. Helsingissä on kahdeksan vakinaista lumenvastaanottopaikkaa, joista kantakaupungin alueella sijaitsee kaksi – Hernesaari ja Kyläsaari. Hernesaari palvelee myös Lauttasaaren aluetta. Kyläsaari on poistumassa alueen rakentamisen tieltä. Lumen merivastaanotto Hernesaassa on jälleen talvikaudella 2018–

2019 osoittanut tärkeytensä liikennealueiden liikennöitävyyden, käytävyyden

ja turvallisuuden palauttamisessa. Helsingin tiivistyvässä kaupunkirakenteessa lumelle jää yhä vähemmän säilytystilaa, minkä seurauksena se täytyy kuljettaa pois aurauksen jälkeen. Hernesaaren lumenvastaanottopaikan merkitys on suuri lähes koko Helsingin kantakaupungin katujen talvihoidon kannalta – ilman Hernesaaren lumenvastaanottoa katujen liikennöitävyyttä ja turvallisuutta ei olisi pystytty varmistamaan viime talven kaltaisissa poikkeusolosuhteissa.

Hernesaari on ainoa lumenvastaanottopaikka, jossa lunta kaadetaan suoraan mereen. Täällä lumenvastaantoton käyttöehtona on, että paikalle saa tuoda vain puhdasta lunta. Hernesaaren kulun- ja käytönvalvontaa on entisestään parannettu, jotta lumikuormien puhtautta voidaan valvoa paremmin. Mikäli toimijan havaitaan tuovan alueelle sinne kuulumatonta materiaalia, siitä seuraa kyseisen yrityksen käyttöluvan peruminen.

16.09.2019

Lumeen sekoittuu kaukolämpölaitosten ja pienpolton aiheuttamaa nokea, nastarenkaiden asfaltista irrottamaa kivipölyä ja bitumia, autonrenkaista irtoavia nastoja ja mikromuovia sekä autojen pakokaasujen palamishiukkasia. Lumen mukana mereen päätyy myös kadulle heitettyä roskaa ja eläinten jätöksiä. Hiekoitusseppi muodostaa kuitenkin suurimman osan mereen päätyvästä kiintoaineesta.

Kaupunkiympäristön toimiala on hyvin tietoinen siitä, että lumen merivastaanotto ei ole ympäristön kannalta ongelmattonta. Ympäristövaikutusten vähentämiseksi Hernesaaren kippauslaiturin vierustalla sijaitsevaa merenpohjaa ruopataan kiintoaineen poistamiseksi. Ruoppaamalla poistetaan pohjaan kertynyt hiekoitushiekka ja roskat. Veteen mahdollisesti sekoittuneisiin epäpuhtauksiin ei kaupunki valitettavasti pysty nykyisillä menetelmillä vaikuttamaan. Keväällä 2019 tehdyn rantaroskainventoinnin perusteella viime talven lumen mereen kippaus ei ole aiheuttanut poikkeavaa roskaantumista verrattuna talviin, joina mereen ei ole kipattu lunta.

Lumen merivastaanotto osoittautui kaupungin teettämän selvityksen ”Lumen vastaanoton vaihtoehdot vuoteen 2050” perusteella parhaaksi vaihtoehdoksi, kun arvioitiin eri vaihtoehtojen hiilidioksidipäästöjä ja kustannuksia.

Innovaatiokilpailu

Kaupunkiympäristön toimiala kehittää yhdessä Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitos Staran kanssa lumenkäsittelyyn liittyviä käytäntöjä. Keväällä 2019 on käynnistetty lumenkäsittelyä koskeva innovaatiokilpailu, jonka avulla etsitään uusia ratkaisuja muun muassa ympäristöhaittojen vähentämiseksi. Lumen mereen kaadon ympäristövaikutuksiin kehitetään uusia menettelyitä. Tavoitteena on, että kilpailusta saadaan toimivia ja ympäristön kannalta kestäviä ratkaisuja, joita voidaan soveltaa Hernesaassa.

Muut kaupungit

Tukholmassa, Osllossa ja Pietarissa lumen kaato mereen on kiellettyä. Osllossa on lumen sulatuslautta, jossa mereen johdettava vesi puhdistetaan. Pietarin keskustan alueella on käytössä 11 lumen sulatusasemaa, joissa sulatetusta lumesta laskeutetaan kiintoaineet ja pinnalta poistetaan kelluvat rasvat ja öljyt. Tukholma kippaa korkeintaan 2 vuorokautta vanhaa lunta mereen poikkeusluvalla. Myös muutama suomalainen kaupunki, muun muassa Espoo, on kieltänyt lumen kippaamisen vesistöön.

Lumen käsittelyn periaatteet ja lumilogistiikka

16.09.2019

Kaupunkiympäristön toimiala tulee esittämään parhaillaan valmisteltavana olevassa "Lumenkäsittelyn periaatteet" pitkän aikavälin tavoitteenaan lumen mereen kaadosta luopumista. Helsinki ryhtyy kehittämään kantakaupunkiin soveltuvan teknisen ratkaisun lumen hävittämiseen. Esikaupunkialueiden maanvaraisilla lumenvastaanottopaikoilla lumi varastoidaan kasoihin ja sen annetaan kesän aikana sulaa.

Viralliset lumenvastaanottopaikat määritetään asemakaavassa. Kaavoituksella varmistetaan, että tarvittava lumenvastaanottokapasiteetti on jatkossakin olemassa. Virallinen lumenvastaanottopaikka voi olla maanvarainen vastaanottopaikka, merivastaanottopaikka tai lumenkäsittelylaitos.

Hernesaaren merivastaanottoa tarvitaan vielä useita vuosia. Siirtymäkauden aikana kantakaupungin alueelle luodaan uudenlainen, kapasiteetiltaan riittävä lumen loppukäsittelyn kokonaisratkaisu, joka perustuu hyvin todennäköisesti lumen sulattamiseen. Ratkaisun osatekijöinä saattavat tulla kyseeseen tiivistäminen ja logististen kuljetusten yhdistäminen.

Talvihoidon varautumissuunnitelmassa määritetyissä poikkeusolosuhteissa lunta voidaan kaataa mereen siihen osoitetuissa paikoissa myös ilman roskien poistoa ja lumen puhdistamista. Poikkeusolosuhteissa tällä menettelyllä varmistetaan kadun saattaminen liikennöitävään kuntoon mahdollisimman nopeasti. Merivastaanoton jatkamiselle ei tällä hetkellä ole viranomaisten taholta estettä. Valtion kuten myöskään Helsingin kaupungin ympäristöviranomaiset eivät ole kieltäneet lumen mereen kaatoa. Kaupunkiympäristön toimiala on käynnistänyt huhtikuussa 2019 neuvottelut Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa merivastaanoton ympäristöluvan tarpeesta Tältä osin tavoitteena on myös määrittää merivastaanoton ympäristövaikutusten raja-arvot.

Hernesaaren merkitys on tällä hetkellä tavattoman suuri toimivan kaupungin edellytysten varmistamiseksi. Toimialan parhaillaan käynnissä olevat lumilogistiikan ja lumenkäsittelyn kehittämishankkeet tuovat osaltaan uusia ratkaisuja meren roskaantumisen vähentämiseksi. Hernesaaren lumen merivastaanoton lopettaminen ei kuitenkaan ole mahdollista, ennen kuin suuremman kapasiteetin tekninen ratkaisu on valmistunut korvaamaan nykyisen merivastaanoton kapasiteetin. Hernesaaren uusi asemakaava mahdollistaa lumenvastaanottopaikan toteuttamisen laiturin päähän rakennettavalle kentälle.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on esitettävä kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

16.09.2019

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 09.09.2019 § 557

HEL 2019-003279 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

09.09.2019 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 20.08.2019 § 395

HEL 2019-003279 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin lumenvastaanotto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

16.09.2019

Helsingissä vastaanotetaan keskimääräisenä talvena noin 50 000 kuormaa lunta. Runsaslumisena talvena tämä määrä voi olla jopa 350 000 kuormaa. Helsingissä on kahdeksan vakinaista lumenvastaanotto-paikkaa, joista kantakaupungin alueella sijaitsee kaksi – Hernesaari ja Kyläsaari. Hernesaari palvelee myös Lauttasaaren aluetta. Kyläsaari on poistumassa alueen rakentamisen tieltä.

Lumen merivastaanotto Hernesaassa on jälleen talvikaudella 2018–2019 osoittanut tärkeytensä liikennealueiden liikennöitävyyden, käytet-
tävyyden ja turvallisuuden palauttamisessa. Helsingin tiivistyvässä
kaupunkirakenteessa lumelle jää yhä vähemmän säilytystilaa, minkä
seurauksena se täytyy kuljettaa pois aurauksen jälkeen. Hernesaaren
lumenvastaanottopaikan merkitys on suuri lähes koko Helsingin kanta-
kaupungin katujen talvihoidon kannalta – ilman Hernesaaren lumen-
vastaanottoa katujen liikennöitävyyttä ja turvallisuutta ei olisi
pystytty varmistamaan viime talven kaltaisissa poikkeusolosuhteissa.

Hernesaaren lumenvastaanottopaikka

Hernesaari on ainoa lumenvastaanottopaikka, jossa lunta kaadetaan
suoraan mereen. Täällä lumenvastaanoton käyttöehtona on, että pai-
kalle saa tuoda vain puhdasta lunta. Hernesaaren kulun- ja käytönval-
vontaa on entisestään parannettu, jotta lumikuormien puhtautta voi-
daan valvoa paremmin. Mikäli toimijan havaitaan tuovan alueelle sinne
kuulumatonta materiaalia, siitä seuraa kyseisen yrityksen käyttöluvan
peruminen.

Lumeen sekoittuu kaukolämpölaitosten ja pienpolton aiheuttamaa no-
kea, nastarenkaiden asfaltista irrottamaa kiviä ja bitumia, auton-
renkaista irtoavia nastoja ja mikromuovia sekä autojen pakokaasujen
palamishiukkasia. Lumen mukana mereen päätyy myös kadulle heitet-
tyä roskaa ja eläinten jätöksiä. Hiekoitusseppi muodostaa kuitenkin
suurimman osan mereen päätyvästä kiintoaineesta.

Kaupunkiympäristön toimiala on hyvin tietoinen siitä, että lumen meri-
vastaanotto ei ole ympäristön kannalta ongelmallista. Ympäristövaiku-
tusten vähentämiseksi Hernesaaren kippauslaiturin vierustalla sijaitse-
vaa merenpohjaa ruopataan kiintoaineen poistamiseksi. Ruoppaamalla
poistetaan pohjaan kertynyt hiekoitushiekka ja roskat. Veteen mahdolli-
sesti sekoittuneisiin epäpuhtauksiin ei kaupunki valitettavasti pysty ny-
kyisillä menetelmillä vaikuttamaan. Keväällä 2019 tehdyn rantaroskain-
ventoinnin perusteella viime talven lumen mereen kippaus ei ole ai-
heuttanut poikkeavaa roskaantumista verrattuna talviin, jona mereen ei
ole kipattu lunta.

Lumen merivastaanotto osoittautui kaupungin teettämän selvityksen
”Lumen vastaanoton vaihtoehdot vuoteen 2050” perusteella parhaaksi

16.09.2019

vaihtoehdoksi, kun arvioitiin eri vaihtoehtojen hiilidioksidipäästöjä ja kustannuksia.

Innovaatiokilpailu

Kaupunkiympäristön toimiala kehittää yhdessä Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitos Staran kanssa lumenkäsittelyyn liittyviä käytäntöjä. Tänä keväänä on käynnistetty lumenkäsittelyä koskeva innovaatiokilpailu, jonka avulla etsitään uusia ratkaisuja muun muassa ympäristöhaittojen vähentämiseksi. Lumen mereen kaadon ympäristövaiikutuksiin kehitetään uusia menettelyitä. Tavoitteena on, että kilpailusta saadaan toimivia ja ympäristön kannalta kestäviä ratkaisuja, joita voidaan soveltaa Hernesaassa.

Muut kaupungit

Tukholmassa, Osllossa ja Pietarissa lumen kaato mereen on kiellettyä. Osllossa on lumen sulatuslautta, jossa mereen johdettava vesi puhdistetaan. Pietarin keskustan alueella on käytössä 11 lumen sulatusasemaa, joissa sulatetusta lumesta laskeutetaan kiintoaineet ja pinnalta poistetaan kelluvat rasvat ja öljyt. Tukholma kippaa korkeintaan 2 vuorokautta vanhaa lunta mereen poikkeusluvalla. Myös muutama suomalainen kaupunki, muun muassa Espoo, on kieltänyt lumen kippaamisen vesistöön.

Lumen käsittelyn periaatteet ja lumilogistiikka

Kaupunkiympäristön toimiala tulee esittämään parhaillaan valmisteltavana olevassa "Lumenkäsittelyn periaatteet" pitkän aikavälin tavoitteenaan lumen mereen kaadosta luopumista. Helsinki ryhtyy kehittämään kantakaupunkiin soveltuvan teknisen ratkaisun lumen hävittämiseen. Esikaupunkialueiden maanvaraisilla lumenvastaanottopaikoilla lumi varastoidaan kasoihin ja sen annetaan kesän aikana sulaa.

Viralliset lumenvastaanottopaikat määritetään asemakaavassa. Kaavoituksella varmistetaan, että tarvittava lumenvastaanottokapasiteetti on jatkossakin olemassa. Virallinen lumenvastaanottopaikka voi olla maanvarainen vastaanottopaikka, merivastaanottopaikka tai lumen käsittelylaitos.

Hernesaaren merivastaanottoa tarvitaan vielä useita vuosia. Siirtymäkauden aikana kantakaupungin alueelle luodaan uudenlainen kapasiteetiltaan riittävä lumen loppukäsittelyn kokonaisratkaisu, joka perustuu hyvin todennäköisesti lumensulattamiseen. Ratkaisun osatekijöinä saattavat tulla kyseeseen tiivistäminen ja logististen kuljetusten yhdistäminen.

16.09.2019

Talvihoidon varautumissuunnitelmassa määritetyissä poikkeusolosuhteissa lunta voidaan kaataa mereen siihen osoitetuissa paikoissa myös ilman roskien poistoa ja lumen puhdistamista. Poikkeusolosuhteissa tällä menettelyllä varmistetaan kadun saattaminen liikennöitävään kuntoon mahdollisimman nopeasti.

Merivastaanoton jatkamiselle ei tällä hetkellä ole viranomaisten taholta estettä. Valtion kuten myöskään Helsingin kaupungin ympäristöviranomaiset eivät ole kieltäneet lumen mereen kaatoa. Kaupunkiympäristön toimiala on käynnistänyt huhtikuussa 2019 neuvottelut Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa merivastaanoton ympäristöluvan tarpeesta. Tältä osin tavoitteena on myös määrittää merivastaanoton ympäristövaikutusten raja-arvot.

Hernesaaren merkitys on tällä hetkellä tavattoman suuri toimivan kaupungin edellytysten varmistamiseksi. Toimialan parhaillaan käynnissä olevat lumilogistiikan ja lumenkäsittelyn kehittämishankkeet tuovat osaltaan uusia ratkaisuja meren roskaantumisen vähentämiseksi. Hernesaaren lumen merivastaanoton lopettaminen ei kuitenkaan ole mahdollista, ennen kuin suuremman kapasiteetin tekninen ratkaisu on valmistunut korvaamaan nykyisen merivastaanoton kapasiteetin.

Hernesaaren uusi asemakaava mahdollistaa lumenvastaanottopaikan toteuttamisen laiturin päähän rakennettavalle kentälle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pekka Isoniemi, yksikön päällikkö, puhelin: 310 38414
pekka.isoniemi(a)hel.fi